

ZYCIE NOWOGRÓDZKIE

DZIENNIK POSWĘCONY SPRAWOM ZIEMI NOWOGRÓDZKIEJ.

Adres Redakcji i Administracji: NOWOGRÓDEK, ul. 3-go maja, Nr. 1. — Telefony 75 i 100.

Prenumeratę przyjmują: w BARANOWICZACH „Ekonomia”; — w STOLPCACH: p. Engman od g. 14—15.
Nr. KONTA P. K. O. 81.287. Szeptyckiego 49. Wydział Powiatowy, pok. 10.

Głos wileński o województwie nowogródzkim

W ostatnim numerze „Kurjera Wileńskiego” pojawił się artykuł wstępny naczelnego redaktora tego pisma p. Testisa w sprawie województwa nowogródzkiego. P. Testis przesądza na wstępie zgóry stanowisko sekcji podziału terytorjalnego komisji dla usprawnienia administracji publicznej, imputując jej stanowisko wyrażnie negatywne co do pozostawienia województwa nowogródzkiego w całości. Rozwijając tę myśl p. Testis dowodzi, że „jest to tak rzecz oczywista, że niepodobna (sobie—Red.) wyobrazić, jakie argumenty mogą być użyte przeciwko przyłączeniu powiatów lidskiego, szczyrzyńskiego i wołyńskiego do województwa wileńskiego”.

Nasze zdaniem nie trzeba sięgać aż do rzeczy tak nieuchwytnych i nierealnych jak możliwości wyobraźni, aby znaleźć niezbitne argumenty, przemawiające za pogostawieniem wspomnianych trzech powiatów w ramach województwa nowogródzkiego. Nie należy tylko do tego zagadnienia podchodzić z przesłankami li tylko teoretycznymi, nie opartymi o realną rzeczywistość. A rzeczywistość jest taka, że powiaty o które p. Testisowi chodzi w niczem nie rozwiążą trudnej sytuacji w jakiej Wilno się znajduje. Sytuacja Wilna może tylko uleść zmianie przy innych koniunkturach politycznych i gospodarczych, a więc przy otwarciu granicy litewskiej i wzmożeniu wymiany towarowej między Polską a Rosją, nigdy zaś przez przyłączenie tych czy innych powiatów, które co najwyżej powiększą liczbę interesantów urzędów o charakterze wojewódzkim.

Tymczasem powiaty te są dla woj. nowogródzkiego poważnym czynnikiem w niwelowaniu wpływów, biorących swe źródło z rządów carskich, które z wszelką ceną starają się pomniejszyć wpływy kultury polskiej na obecnym północy-wschodzie Polski. Kto przez przyzmat bieżącej rzeczywistości polskiej na Wschodzie umie patrzeć w dal-

szą przyszłość i widzieć w niej możliwości misji historycznej Polski na Wschodzie, dalszym, niż dzisiejsze woj. nowogródzkie, dla tego powyższy argument winien mieć przy rozważaniu problemu podziału terytorjalnego znaczenie decydujące. Jeżeli znowu mówić będziemy o względach gospodarczej i kulturalnej natury, które mają przemawiać za włączeniem tych powiatów do województwa wileńskiego, to nie trzeba zapominać, że gospodarczo i kulturalnie ciąży do Wilna cała Nowogródzczyzna.

Z tego jednak — jeżeli — stoiśmy na stanowisku podziału terytorjalnego — Ripitej na województwa — nie wynika, by całe województwo nowogródzkie miało być włączone do województwa wileńskiego. Co innego gdyby przyszły podział terytorjalny Polski poszedł w kierunku tworzenia prowincji, względnie autonomicznych jednostek. Wtedy musiałoby być związane ściślej z Wilnem nie tylko województwo nowogródzkie, ale cała grodzieńszczyzna i część obecnego województwa poleskiego. Jak długo jednak będziemy w Polsce istniał podział na województwa, pomysł przyłączenia powiatu lidskiego, szczyrzyńskiego i wołyńskiego do

woj. wileńskiego jest pomysłem teoretyków, którzy żywo nie tylko zresztą administracyjne, rozstrzygają za jednym pociągnięciem pióra.

W dalszej części artykułu p. Testis, który w ten zbyt uproszczony sposób zatapia się ze sprawą przyłączenia tych trzech powiatów do województwa wileńskiego, przechodzi do zagadnienia szerszego: czy województwo nowogródzkie ma pozostać, czy też ma być rozparcelowane pomiędzy sąsiednie województwa. W konkluzji p. Testis dochodzi do wniosku, że ze stanowiska wyznawcy idei regionalizmu, za którego sam się uważa, należy „całe województwo nowogródzkie, ewentualnie z dobrmi korektywami na zachodzie i południu” przyłączyć do województwa wileńskiego.

Podobnemu stanowisku go-towi jesteśmy przyklasnąć, ale tylko wtedy, gdyby problem podziału terytorjalnego w Polsce został rozwiązany w szerszej płaszczyźnie, któryby obejmowała szersze terytory gospodarzo, kulturalnie i historycznie ze sobą związane. Nie wyobrażamy sobie tego jednak w sytuacji dotychczasowej, gdyż czynskiego i wołyńskiego do nie podobna nie zauważyć że

ze stanowiska politycznego i administracyjnego tworzenie podobnych kompleksów na wschodzie nie wytrzymuje krytyki. Administrowane bowiem i naganiane prądów politycznych na różnym etnicznie i tak szerokim terenie byłoby połączone z trudnościami nie do pokonania. Pomijamy już tutaj zasadniczą sprzeczność, jaka zachodzi w dowodzeniu p. Testisa. Z jednej bowiem strony p. Testis wypowiada się na początku swego artykułu za przyłączeniem tylko trzech powiatów do woj. wileńskiego, a z drugiej w konkluzji całego artykułu wypowiada się za przyłączeniem całego woj. nowogródzkiego do wileńskiego. Ta zasadnicza sprzeczność dowodzi najlepiej jak kruche są argumenty, którymi p. Testis operuje.

Pomijamy również mylny pogląd publicysty wileńskiego na pojęcie regionu. P. Testis bowiem zauważa złośliwie, że Nowogródek własnego regionu nie stworzy, „pomimo starań czynionych z energią właściwą p. wojewodzie Bezkowiczowi przez publicystów „Życia Nowogródzkiego”. Podobny pogląd jest nieporozumieniem. Nie trzeba bowiem być publicystami wileńskimi, do których jeszcze tak

niedawno właśnie w K. Wil. należeliśmy, czy warszawskimi bo chyba nie miejsce o tem decyduje, nie trzeba wreszcie energii p. Wojewody Bezkowicza, aby zdać sobie sprawę, że tak Nowogródzczyzna, jak Chelm-szczyzna, Podlasie, Suwalszczyzna i t. p. (oczywiście jak w innym artykule znacząca słusznie p. Testis nie Bałostoczycza) tworzą kompleks, któremu nadajemy miano regionu. To jest błąd w rozumowaniu p. Testisa polega na pomieszczeniu pojęć kraju i regionu. Wilno w szerszym oparciu terenowym, w które wchodzi całe województwo nowogródzkie jest stolicą kraju, Wilno na wyższym terenie, mniej więcej w obecnych granicach jest wileńskim regionem. Ten zasadniczy błąd podważył poważnie skąd inąd cenne uwagi p. Testisa. Świadczy on jednak równocześnie, że stronie przeciwnej, wypowiedzianej się za zniesieniem województwa nowogródzkiego, względnie za odłączeniem od niego kilku powiatów brak jest poważnych i opartych o realną rzeczywistość argumentów.

Mikołaj Zdanowicz.

Wczorajszy dzień w Sejmie

(Tel. od wt. kor. z Warszawy)

W dniu wczorajszym gmach Sejmu był bardzo ożywiony, ze względu na liczne konferencje, posiedzenia klubów i posiedzenia komisji sejmowych. O godzinie 10 rano rozpoczęły się obrady komisji budżetowej, na której rozpatrywano w dalszym ciągu preliminarz budżetowy Ministerstwa Spraw Wojskowych. W dyskusji zabierali głos przedstawiciele prawie wszystkich klubów sejmowych. O godz. 10.30 zebrała się komisja reform rolnych i równocześnie prawie rozpoczęło się zebranie podkomisji prawniczej. O godz. 11 przed południem rozpoczęły się obrady sejmowej komisji opieki społecznej, na której poruszano sprawę przedłużenia zasiłków dla bezrobotnych; komisja inwalidzka po posiedzeniu swe bardzo krótkie rozpoczęła o godz. 12 w południe.

O godz. 4 popołudniu zebrała się na posiedzenie podkomisja administracyjna.

Nowy projekt zmiany Konstytucji

(Tel. od wt. kor. z Warszawy)

W dniach najbliższych odbędzie się w Warszawie narada stronnictw sejmowych: P.S.L. Piasta, Ch. D. i N. P. R. w sprawie wysunięcia wspólnego projektu zmiany konstytucji.

Zjazd Wojewodów Kresowych

(Telefonem od wt. kor. z Warszawy)

W dniu wczorajszym rozpoczął się zjazd wojewodów kresowych pod przewodnictwem ministra spraw wewnętrznych p. Józefowskiego. W zjeździe biorą udział: p.p. wojewoda nowogródzki Bezkowicz, wileński Raczkiewicz, poleski — Krahelski i p.o. wojewody wołyńskiego Trojanowski. Tematem obrad były sprawy administracyjne, gospodarcze i samorządowe.

Narady Sądu Obywatelskiego

w sprawie b. min. Miedzińskiego

(Tel. od wt. kor. z Warszawy)

Sąd obywatelski w sprawie b. ministra Poczt i Telegrafów p. Miedzińskiego na ostatnim posiedzeniu uznał dotychczas zebrany materiał za niewystarczający, wobec czego postanowiono wezwać jeszcze cały szereg świadków z pośród urzędników ministerstwa Poczt i Telegrafów. Między innymi postanowiono zbadać byłego sekretarza osobistego b. min. Miedzińskiego p. Pylewskiego.

Wyroku Sądu Obywatelskiego należy się spodziewać w ciągu najbliższych kilku tygodni.

Przed wznowieniem rokowań handlowych polsko-niemieckich

Jak się dowiadujemy, w wyniku rozmów, przeprowadzonych w Genewie przez ministra Zaleskiego z ministrem spraw zagranicznych Rzeszy Niemieckiej, Curtiusem, w sprawie zawarcia traktatu handlowego polsko-niemieckiego, pertraktacje o zawarciu tego traktatu mają być podjęte na nowo w Warszawie.

Przewodniczący delegacji niemieckiej do rokowań handlowych z Polską, min. Rauscher, który uczestniczył w rozmowach niemieckich, powrócił do Warszawy z Genewy i Berlina w dn. 21 bm.

Wznowienie rokowań handlowych nastąpi prawdopodobnie jeszcze w ciągu bieżącego tygodnia.

Min. Staniewicz zwiedził ogniska Centr. Zw. Osadników

Minister reform rolnych, dr. W. Staniewicz, w towarzystwie prezesa centralnego związku osadników, kpt. Abrama, oraz dyr. dep. ministerstwa reform rolnych, p. Ciborowskiego, zwiedził urzędowo w Warszawie przez związek osadników trzy ogniska dla młodzieży. W ogniskach tych przebywają dzieci osadników z Kresów wschodnich, gdzie kształcą się w duchu społeczno-obywatelskim i zawodowym, a po ukończeniu oświaty wstępują do pracy, obowiązane są powrócić na kresy. W ognisku bardzo żywo rozwija się życie samopomocy, na wysokim poziomie stoi wychowanie fizyczne, organizowane są świetlice, biblioteki i t. p. Ognisko żeńskie (Targowa 77) liczy 84 wychowanki. Przy ognisku męskim (Targowa 14) prócz 178 u wychowanków znalazło pomieszczenie również 35 osób wśród starszej młodzieży, która przechodzi kursy melioracyjne, mierznicze i t. p. Trzeci ognisko (Młocińska 9) opiekuje się 159 ma wychowankami.

Włoski minister Grandi przybędzie do Warszawy

Włoski minister spraw zagranicznych Gino Grandi przybędzie do Warszawy, po zakończeniu obrad konferencji morskiej w Londynie, na której jest delegatem rządu włoskiego.

Min. Grandi, jak wiadomo, już od dawna zamierzał złożyć wizytę rządowi polskiemu za pobyt min. Zaleskiego w Rzymie, dwukrotnie ustalony jednak termin podróży do Warszawy musiał ulegnąć odroczeniu z uwagi na doniosłe międzynarodowe konferencje, jakie wówczas wypadły, a w których min. Grandi brał udział.

Pobyt min. Grandiego w Warszawie potrwa 2 do 3 dni. W tym czasie min. Grandi będzie gościem rządu polskiego. Ambasada włoska oraz kolonja włoska w Warszawie czynią przygotowania do uroczystego przyjęcia gościa.

Eksport produktów zwierzęcych w ub. r.

Według obliczeń Polskiego Związku Bekonowego w Warszawie, fabryki przemysłu bekonowego, należące do Związku wyeksportowały w r. ub. z Polski 124.268 kg. bekonów co odpowiada 250 tys. szt. świń. Nadto wyeksportowano 9.933 q. szynki z około 57 mil. szt. ogórek wiecej według tych obliczeń wyeksportowano w 1929 r. z Polski bekonów i szynki za około 65 mil. zł. W roku 1928 powyższe fabryki wyeksportowały tych produktów za około 20 mil. zł. Eksport więc w złotych wzrósł w ub. r. w porównaniu do roku 1928 przeszło trzykrotnie.

O przedszkola na wsi

Przy tem i obok tego każda wieś ma swoje przedszkole. W ub. r. w naszym kraju było ich 1000. W ub. r. w naszym kraju było ich 1000. W ub. r. w naszym kraju było ich 1000.

Przy tem i obok tego każda wieś ma swoje przedszkole. W ub. r. w naszym kraju było ich 1000. W ub. r. w naszym kraju było ich 1000. W ub. r. w naszym kraju było ich 1000.

Sensacyjna sprawa zabójstwa Stadnika przed Sądem Okr.

W uzupełnieniu wiadomości, zamieszczonej przez nas pod powyższym tytułem w Nr. 16 naszego pisma z dnia 19 b. m. ca, jak dowiadujemy się z miarodajnego źródła, powodem wniesienia przez p. lwo Kazimierzowi Trybustiewiczowi aktu oskarżenia było, nietylko niewykazanie przez niego alibi w dniu krytycznym, lecz szereg zebranych przeciwko niemu poważnych dowodów.

Zostało mianowicie ustalone, że w chwili kiedy Stadnik w dniu 23 czerwca ub. r. znajdował się koło lasu horodziłowskiego drogą do Horodeczna z Nowogrodka Jechola furmanka, na której znajdował się mężczyzna i kobieta. Z furmanki tej wysiadł mężczyzna i udał się w kierunku Stadnika. Na jego widok Stadnik począł się oddalać, mężczyzna zaś, który jak się później okazało był sprawcą zabójstwa wystrzelał z rewolweru zaden Stadnikowi 5 ran, poczem nożem przeciął mu od przodu aż do kregosłupa szyję.

Przy zabitym b. zast. insp. szkolnego Stadniku znaleziono jego własny portfel z dokumentami i rękawiczkę, która została mordera. Dopiero po przeprowadzeniu szeregu wywiadów i rewizji przez władze bezpieczeństwa, udało się natrafić na ślad zabójcy i zebrać szereg dowodów, które w toku dalszego wyczerpującego śledstwa zostały potwierdzone.

Konferencja litewsko-niemiecka w Królewcu

KRÓLEWIEC 23.I. Wczoraj rozpoczęły się tu konferencje, w których uczestniczyli przedstawiciele litewscy i niemieccy. Konferencja dotyczyła sprawy litewskiej w Królewcu.

Ekscesy przeciwżydowskie w Rosji

RYGA, 23.I. „Komunist” donosi o niemyślanych ekscesach przeciwżydowskich, które miały miejsce w sowieckich fabrykach. Robotnicy fabryki „Koksbezel” w Dnieprze piętrowskim obelżyli żydów robotników, którzy przyjechali do pracy z Ukrainy.

Jak się bawią w Czechowcach?

Więść i okolica Czechowca należą do miejscowości, gdzie mało niewielkiej odległości od Lidy (bo tylko 4 km.) niemiecki Kółka Rolniczego, ani Kółka Młodzieży Wiejskiej, ani wreszcie żadnej organizacji społeczno-oświatowej, która mogłaby wpłynąć w kierunku dodat-

Co słychać w Nowogrodzie

Godz. 6.17. Ciśnienie powietrza 776. Kierunek wiatru wschodni, siła 1 m. Niebo w 8 cz. zmierzchu. Temperatura powietrza -2.8.

Stuletniej stacji meteorologicznej w Nowogrodzie z dnia 23-I 1930 r.

Godz. 6.17. Ciśnienie powietrza 776. Kierunek wiatru wschodni, siła 1 m. Niebo w 8 cz. zmierzchu. Temperatura powietrza -2.8.

Ustalenie nauczycielstwa

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego ustaliło następujących nauczycieli powiatu nowogrodzkiego, pp. Aurelję Michalakową, nauczycielkę w Ochonojowie, Michała Mankiewicz, nauczyciela w Połbrzegu, Wincentego Plekacza, nauczyciela w Krywiczach, Michała Olfier, nauczyciela w Poczapowie, Wandy Kisielówny, nauczycielkę w Minalach, Ludwikę Matuszewicową, nauczycielkę w Starojelni, Karola Jancelewicza, nauczyciela w Lubaniczach, Eudokję Giniakówny, nauczycielkę w Baranowiczach, Annę Żelaznikowiczówny, nauczycielkę w Izwie Małej, Stefana Kędzię, nauczyciela w Skrobowie, Michalina Januszewską, nauczycielkę w Łopuszynie, Mieczysława Terasiewiczówny, nauczycielkę w Dworcu.

Unieważnia się zgubiony dowód tożsamości

Wigilję św. B. N. temuż samemu Romanowi zabarykadowano i zawiązano drzewo od mieszkania drutem kolczastym, a w ubiegłym roku powybijano kamieniami wszystkie szczyby w oknach W. Kozłowskiego, oraz dotkliwie go pobito. Czy nie można za złotą młodzież w Czechowcach znaleźć jakiejś rady.

Znalazcę zgubionego dnia 17 stycznia na drodze między st. Horodziej a majk. Ostrówki

Wczoraj przybył do Nowogrodka redaktor wydawca tygodnika „Europejski” p. Kronenberg. Red. Kronenberg jest tłumaczem „Pena Tadeusza” na język żydowski i specjalnie przybył do Nowogrodzkiego by pechać rodzinę na strony Mckiewicz.

Z życia i-rzej N.D.H.M. Im. T. Kościuszki

Dnia 22 stycznia r. b. przypadała 67-a rocznica powstania styczniowego. W dniu tym drużyna z urzędzila wewnątrzny obchód.

Z życia Młodzieży Wiejskiej w Uhlach

Na granicy powiatu nowogrodzkiego i gmity Wszechleży cicha wioska Uhl, bardzo często nazywana „Wagły”, czyli „Katy”.

Uwagze nowogrodzkiem „Strzelców”

Wczoraj zgłosiło się do nas dwóch członków nowogrodzkiego Oddziału Związku Strzeleckiego, uskarżając się, że właścicielka domu w którym znajduje się dotychczas świetlica

Samobójstwo szpiega na granicy

STOLPCE (kor. wł.) Onegdaj jeden z szpiegów, który w ten sposób, zamiast do ugragnionego raju, komunistycznie silił przekroczyć granicę do Rosji sowieckiej. Mając przed sobą drugą oddziałęce trytyki, rjum Polski od terytorium Rosji sowieckiej, a po za sobą świątynię, odebrał sobie życie.

Konfiskata bagażu komunistycznego w Stołpcach

STOLPCE (kor. wł.) W ubiegłym tygodniu przed stacją Stołpce przejeżdżały z Rosji sowieckiej do Berlina dwie młode podłożne Niemki Elżbieta i Edyta Baumgarten, które w bagażu posiadały literaturę komunistyczną, mimo protestów stycznych wracając do rodzinnych piełery z zapasem wiedzy fachowej. Obie te panie wiozły

Ze Zjazdu wójtów i pisarzy gminnych pow. stołpeckiego

STOLPCE (kor. wł.) Dnia 21 bm. odbyło się pod przewodnictwem p. Starosty zjazd wójtów i pisarzy gminnych. Na pierwszym planie omówiono obecną sprawę drogową. P. Starosta zaznaczył, że samorządy powinny dążyć do budowy trwałych nawierzchni dróg, tem- po bawem budowy dróg w pow. stołpeckim jest niedostateczna.

Ceny w czwartek 23.1.30.

Table with 3 columns: Item, Quantity, Price. Includes items like Żyto, Pszenica, Owies, Jęczmień, Gryka, Siano, Słoma, Włpeżowina, Smażec, Mleko, Masło smietan., Ziemiak, Jaja, Ryż, Kasza grycz., Kasza jaglana, Kasza jęczm., Manna.

KRONIKA LIDZKA

Z działalności Powiatowego K-tu L.O.P.P.

Praca Komitetu Powiatowego L. O. P. P. w Lidzie posuwa się z każdym dniem na przód. Sekcja gazowa pod przewodnictwem p. por. Kosceckiego rozpoczęła opracowanie planu pracy na najbliższy okres oraz zaprasza wszystkich sympatyków tej sekcji do zaofiarowania się współpracy. Zgłoszenia należy nadsyłać z zapo- daniem swego adresu na rece- p. por. Kosceckiego Lidz-ko- szary 77 p. p.

P. Szmukler i Zw. Kupców w Iwju

Związek Kupców w Iwju komunikuje nam, iż znany z wy- bęłego temperamentu i wielo- kielkunowej ignorancji na grun- cie pow. lidzkiego Hirsz Samu- kler, który nie dawno wstawił się niefortunnym występem wsta- rowie lidzkim jest nie sekretar- zem Zw. Kupców w Iwju lecz sekretarzem Zw. drobnych han- dlowców. Przyznajemy, że jest pewna różnica w sprawowa- niu funkcji sekretarza tej cz- innej organizacji, przez to jed- nak nie zmniejsza się w niczem komizmu osoby p. Szmuklera, który jak widać z pisma Związ- ku Kupców nie jest osobą, któ- rą warto byłoby się intereso- wać.

KRONIKA NIESWIESKA

Horodziej się rusza

W sobotę dnia 11 stycznia r. b. Kółko Młodzieży Wiejskiej w Horodzieju urządziło w salach miejscowego Ogniska Polskiego wieczór, na program którego złożyło się przedstawienie amato- rskie i zabawa taneczna.

Zgubiona księteczka wojsko- wa

P.K.U. Baranowicz na imię Józefa Czaplńskiego oraz dowód tożsamo- ści Nr. 589916 serja „A”-nieświad- na się.

Listy do Redakcji

W związku z notatką umieszczoną w jednym z ostatnich numerów w rubryce „Kronika Baranowicka” o po- zegnaniu z cy starostą p. Lubniskim, podano, że brałem w tem polski- ni udział. Mniejszym szlachetnym, że w poleznanu p. Lubniskiego udziału nie brałem.

Zgubiona księteczka wojsko- wa

P.K.U. Baranowicz na imię Józefa Czaplńskiego oraz dowód tożsamo- ści Nr. 589916 serja „A”-nieświad- na się.

Zgubiona księteczka wojsko- wa

P.K.U. Lidz na imię Józefa Bolesława nr. 1302 uleciała się 1073

Zgubiona księteczka wojsko- wa

P.K.U. Lidz na imię Józefa Bolesława nr. 1302 uleciała się 1073

Zgubiona księteczka wojsko- wa

P.K.U. Lidz na imię Józefa Bolesława nr. 1302 uleciała się 1073

Zgubiona księteczka wojsko- wa

P.K.U. Lidz na imię Józefa Bolesława nr. 1302 uleciała się 1073

Zgubiona księteczka wojsko- wa

P.K.U. Lidz na imię Józefa Bolesława nr. 1302 uleciała się 1073

Zgubiona księteczka wojsko- wa

P.K.U. Lidz na imię Józefa Bolesława nr. 1302 uleciała się 1073

Zgubiona księteczka wojsko- wa

P.K.U. Lidz na imię Józefa Bolesława nr. 1302 uleciała się 1073

Zgubiona księteczka wojsko- wa

P.K.U. Lidz na imię Józefa Bolesława nr. 1302 uleciała się 1073

